

Tale til samråd A-D vedr. B 34 – afskaffelse af gensidig forsørgerpligt for alle (borgerforslag)

B 34

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af gensidig forsørgerpligt for alle (borgerforslag).

Af Peter Skaarup (DF), Sofie Carsten Nielsen (RV), Karsten Hønge (SF), Pernille Skipper (EL), Mai Mercado (KF), Rasmus Nordqvist (ALT), Pernille Vermund (NB), Ole Birk Olesen (LA) og Aaja Chemnitz Larsen (LA)

Samrådsspørgsmål A

I flere svar til Folketinget og taler i folketingsalen giver finansministeren og beskæftigelsesministeren udtryk for, at Borgerforslag B34 om afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt skal tolkes som om, det handler om at hæve ydelser for samlevende til samme niveau som enlige. Hvor i borgerforslaget finder henholdsvis finansministeren og beskæftigelsesministeren grundlag for at tolke borgerforslaget således?

Samrådsspørgsmål B

Har finansministeren eller beskæftigelsesministeren eller deres ministerier været i kontakt med borgerne bag borgerforslaget eller aktivister, der arbejder for at få det gennemført, for at få tolkning afklaret, hvis der har været tvivl om borgerforslagets indhold?

Samrådsspørgsmål C

Finansministeriet havde inden 1. behandlingen af borgerforslaget 5. december modtaget flere spørgsmål om emnet. Alligevel lykkedes det kun at besvare ét spørgsmål, nemlig BEU alm. del spørgsmål 48, der netop fokuserer på denne fejltolkning af borgerforslaget. Svaret blev rundsendt i udvalget dagen inden 1. behandlingen og indeholdt tallet 12,3 mia. kr., som derfor selvfølgelig dannede grundlag for hele debatten dagen efter – Ikke mindst fordi beskæftigelsesministeren i sin tale fremhævede det som prisen for at gennemføre borgerforslaget. Hvorfor var det ikke muligt for finansministeren at besvare BEU alm. del spørgsmål 46 af 5. november 2019 fra Lars Boje (NB) inden 1. behandlingen, og hvorfor nævner finansministeren i svaret 20. december (dagen inden juleferien) de 12,3 mia. kr., selvom dette tal intet har med det stillede spørgsmål at gøre.

Samrådsspørgsmål D

Beskæftigelsesministeren siger i sin tale 5. december til 1. behandlingen af borgerforslaget, at “det ikke helt klart, hvordan man skal opfatte rækkevidden af borgerforslaget.” Alligevel har beskæftigelsesministeren udelukkende forholdt sig til den absolut dyreste tolkning af borgerforslaget, som stillerne bag forslaget ikke kan genkende. Hvis ministeren var i tvivl, hvorfor så ikke præsentere Folketinget

for flere mulige modeller i stedet for at afspore debatten med den absolut dyreste model?

Samrådsspørgsmål er stillet på anmodning fra Torsten Gejl (ALT).

Beskæftigelsesministeren indleder og besvarer spørgsmål A, B og D. Finansministeren besvarer herefter spørgsmål C

Finansministerens besvarelse af spørgsmål C

[Indledning]

Tak for det, og også fra min side tak til Torsten Gejl for at have indkaldt til samrådet, og også tak til de rigtig mange borgere, der engagerer sig i denne sag.

Og uanset om man er enig i forslaget eller ej, så må man have stor respekt for den del af demokratiet det er med borgerforslag, og det folkelige engagement. Det vil jeg gerne starte med at sige.

Efter beskæftigelsesministerens svar på samrådsspørgsmål A, B og D, vil jeg nu fortsætte med en besvarelse af spørgsmål C.

Det centrale tema i samrådsspørgsmålet er, hvorfor det ikke var muligt at besvare BEU spørgsmål 46 inden førstebehandlingen af beslutningsforslaget den 5. december 2019.

Før jeg kommenterer på det konkrete folketingsspørgsmål, vil jeg gerne slå fast, at det naturligvis er meget vigtigt for mig og mit ministerium, at vi så hurtigt som muligt besvarer Folketingets spørgsmål på en god og fyldestgørende måde. En god oplysning af Folketinget er én af grundstenene i den måde, vi har indrettet vores folkestyre på.

Derfor er jeg også glad for, at jeg med samrådet kan få lejlighed til at afklare spørgerens spørgsmål til besvarelsen af BEU spørgsmål 46.

[Samrådsspørgsmål A]

Jeg modtog spørgsmål 46 den 5. november 2019. Herudover modtog jeg spørgsmål 48 og 49 den 8. november 2019, som

også havde tilknytning til den skriftlige fremsættelse af beslutningsforslaget om at *"afskaffe gensidig forsørgerpligt for alle"*.

BEU spørgsmål 48 gik på, hvad det ville koste at hæve satsene for samlevende og gifte på førtidspension eller folkepension til niveauet for enlige.

Her spørges der altså til virkningerne af at hæve ydelsesniveauet for borgere, der modtager en førtidspension eller folkepension. Det er en beregningsteknisk relativ simpel ændring i ydelsessystemet, der muliggjorde en besvarelse af spørgsmålet inden 1. behandlingen.

Det kan relativt nemt opgøres, hvor mange personer der vil opleve en ydelsesstigning. Og tilsvarende, hvor stor en ydelsesstigning, de vil få.

Det var ikke på samme måde tilfældet med BEU spørgsmål 46 og 49.

Her spørges der til virkningerne af at gøre kontanthjælpsydelse, førtidspension og folkepension uafhængig af eventuel samlever eller ægtefælles indkomst – altså fjerne indtægtsreguleringen.

Her er der tale om væsentligt mere komplekse og omfattende ændringer i ydelsessystemet.

På kontakthjælpsområdet gælder fx, at visse borgere med de nugældende regler slet ikke er berettigede til kontanthjælp på grund af deres ægtefælles indkomst.

Besvarelsen af spørgsmålet krævede derfor blandt andet, at der blev skønnet over en gruppe af personer, som i dag slet ikke er i kontakthjælpssystemet.

Men som potentielt vil kunne modtage en kontanthjælp-ydelse, hvis deres ægtefælles indkomst ikke skulle modregnes.

Denne gruppe er vanskelig at opgøre. Og det har også medført, at der er betydelig usikkerhed forbundet med skønnet over de økonomiske virkninger på kontanthjælpsområdet.

På folkepension og førtidspensionsområdet var der tale om en mere grundlæggende ændring af udregningen af pensionerne.

Besvarelsen af BEU 46 og 49 krævede derfor beregninger af, hvad borgerne ville have fået, hvis deres pension blev udregnet på baggrund af et nyt individuelt indtægtsgrundlag og andre aftrapningsprocenter.

Eller sagt mere simpelt - beregningerne i forbindelse med BEU spørgsmål 46 og 49 tog simpelthen længere tid.

Og det var på den baggrund desværre først muligt at svare på BEU 46 og 49 den 20. december, ca. 2 uger efter førstebehandling.

Længere er den ikke. Og jeg er også glad for at Torsten Gejl også i sin indledning sagde, at han anså heller ikke, at der lå nogen motiver bag, men var ærgerlig over, at svarene ikke var kommet debatten.

Det forstår jeg godt. Det er jeg også, men baggrunden var, at det var meget mere komplicerede udregninger, der skulle laves end i forhold til det andet spørgsmål.

Som tidligere nævnt, bestræber vi os generelt på at svare alle spørgsmål fra Folketinget hurtigst muligt. Det gælder naturligvis også de spørgsmål, som jeg og beskæftigelsesministeren har besvaret som led i udvalgsbehandlingen efter 1. behandlingen. Derfor er spørgsmålene blevet besvaret og oversendt til Folketinget løbende, efterhånden som de ligger klar.

Jeg vil også gerne besvare anden del af samrådsspørgsmål C, hvor der spørges til, hvorfor det nævnes i BEU 46, at der vil være yderligere omkostninger, hvis man også ønsker at hæve satserne for ægtefæller og samlevende til niveauet for enlige.

Som beskæftigelsesministeren har nævnt, har det ikke stået helt klart, hvordan rækkevidden af borgerforslaget skulle opfattes.

Gennem svar på de forskellige spørgsmål, der er stillet, har vi derfor belyst, hvilke udgifter der vil være forbundet med forskellige typer af tiltag.

I besvarelsen af BEU spørgsmål 46 er det med betydelig usikkerhed skønnet, at det vil koste i omegnen af 1,8 mia. kr. at ophæve indtægtsregulering som følge af evt. ægtefælle eller samlevers indkomst i kontanthjælpsydelse, førtidspension og folkepension. Hertil kommer negative adfærdsvirkninger forbundet med at give en større gruppe adgang til kontanthjælpssystemet.

I besvarelsen af BEU spørgsmål 48 er det skønnet, at det vil koste omkring 12,3 mia. kr., hvis man ensretter satserne til samlevende og gifte på førtidspension og pension til niveauerne for enlige.

Der vil således være forskellige omkostninger, alt efter hvor langt man ønsker at gå i forhold til at afskaffe ægtefælleafhængighed i ydelsessystemet.

Den præmis har vi beskrevet tydeligt i de forskellige svar og understreget i besvarelsen af BEU spørgsmål 46.

Det ændrer ikke på, at hvis man havde haft besvarelserne på samtlige spørgsmål, da man havde debatten, ville man naturligvis også have haft et andet grundlag at kunne tage debatten på.

[Afrunding]

Lad mig runde af, hvor jeg begyndte.

Finansministeriet har haft fokus på at besvare udvalgsspørgsmålene i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget så hurtigt og så fyldestgørende som muligt.

Beregningerne i BEU 46 var af mere omfattende karakter, og derfor var det først muligt at besvare dette udvalgsspørgsmål cirka 2 uger efter førstebehandlingen.

I besvarelsen af de forskellige udvalgsspørgsmål fremgår det tydeligt, at der vil være forskellige omkostninger ved forskellige typer af tiltag, der gør op med tanken om gensidig forsørgelsespligt.

Når det er sagt, så ville jeg rigtig gerne have haft, at vi havde haft mulighed for at besvare alle spørgsmålene, inden man havde debatten.

Det havde givet et bedre grundlag både for folketinget og også i forhold til de, som har engageret sig i borgerforslaget. Og jeg skal beklage, at det tog den tid, det tog. Men det er et

udtryk for, at det er komplicerede udregninger, og man gerne ville gøre dem så korrekte og ordentlige som muligt.